

T1. Çangal, Ö.; Çelik, M. E. (2021). *Çocuklara Türkçe Öğretimi*. Ankara: Nobel Akademik

Kaan ŞAHİN¹

Her geçen gün değişen ve gelişen dünyada çevresel faktörler vb. birçok gelişme insanların hayatlarını derinden etkilemekte, toplumların yaşantılarında değişikliklere neden olmaktadır. Bu değişiklikler bireylerin hayatlarına çok büyük yenilikler getirdiği gibi ülkelerin sosyal, siyasi ve kültürel yapılarında da birtakım değişikliklere yol açmaktadır. Yine geçmişte olduğu gibi 21. yüzyılda da toplumların en büyük sorunlarından bir tanesi savaş ve onun ülkeler üzerine yüklediği sorunlar olarak dikkat çekmektedir. Son yıllarda yaşanan gelişmeler dikkate alındığında Türkiye'nin bu konuda en fazla etkilenen ülkelerden bir tanesi olduğu görülmektedir. Komşu ülkelerde yaşanan siyasi gelişmeler sonucunda ülkedeki mülteci sayısı artmakta; göç eden bireylerin beslenme, konaklama, eğitim vb. gereksinimleri karşılanması zor olan temel ihtiyaçlar olarak ortaya çıkmaktadır. Türkiye'ye göç eden insanların günlük ihtiyaçlarını karşılamaları, eğitim hayatlarına devam etmeleri ve Türk toplumuna uyum sağlamaları aşamasında Türk dilini doğru bir şekilde öğrenmeleri önem arz etmektedir. Nitekim son yıllarda bu

ihtiyaçtan hareketle Türkçe öğrenimine olan ilgi artmış, Türkiye'ye göç eden her yaştan birey Türkçe öğrenmeye başlamıştır. Türk dizilerinin etkisi, Türkiye'nin son yıllarda göstermiş olduğu büyüme gibi faktörler benzer etkinin yurt dışında da yaşanmasına neden olmuş; yurt dışındaki Türkoloji Bölümlerinde, Yunus Emre Enstitülerinde ve Türkiye Maarif Vakfı okullarında Türkçe öğrenmek isteyen kişi sayısı artmıştır.

Şüphesiz öğretim faaliyetlerinin temel hedef kitlesi olarak çocuklar görülmekte ve dil öğretiminde çocuklara yönelik gerçekleştirilen çalışmalara önem verilmektedir. "Çocuklara Türkçe Öğretimi" alanı için de benzer bir durum söz konusudur. Gerek Türkiye'deki gerekse yurt dışındaki dil öğretim merkezlerinde çocuklara Türkçe öğretimi üzerine kurslar düzenlenmekte; hedef kitlenin ülkelere veya toplumlara göre değişmesi nedeniyle Türkçenin yabancı ve ikinci dil olarak öğretilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Farklı merkezlerde farklı yöntem, ders-araç gereçleri ve kitaplarla gerçekleştirilen çocuklara Türkçe öğretimi süreçlerinin belli standartlara sahip olması ve alanda yeni çalışmaya başlayacak öğreticilere rehberlik etmesi için "Çocuklara Türkçe Öğretimi" süreçlerini bütüncül bir şekilde ele alan bir çalışmaya ihtiyaç duyulmuştur.

"Çocuklara Türkçe Öğretimi" adıyla yayınlanan bu çalışma, çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğretenlere ve bu alanda akademik çalışmalar yürüten akademisyenlere yöneliktir. Çocuklara Türkçe öğretimi alanında gerek ders vermiş gerekse akademik çalışmalar gerçekleştirmiş olan Çangal ve Çelik editörlüğünde hazırlanan kitap, 2021 yılının Eylül ayında okuyucuya sunulmuştur. Çalışmanın amacı,

¹ YL Öğrencisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe Eğitimi ABD (Samsun, Türkiye), kaan659@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9359-8317 [Tanıtma, kayıt tarihi: 01.12.2021-kabul tarihi: 20.12.2021]

Türkiye’de ve Türkiye dışında yürütülen çocuklara Türkçe öğretimi süreçlerine katkı sağlamak ve bu konuda daha sonra gerçekleştirilecek çalışmalara yol gösterici olmaktır. Bu amaca uygun olarak kitapta “Çocuklara Türkçe Öğretimi” konusu hem teorik hem de pratik anlamda ele alınmış, dünyadaki çocuklara Türkçe öğretimi uygulamalarından bahsedilmiştir.

“Çocuklara Türkçe Öğretimi” kitabının editörleri Dr. Önder Çangal ve Dr. Mehmet Emre Çelik’tir. Yabancılar Türkçe öğretimi alanında birçok yayını bulunan, 2012-2015 yılları arasında Bosna Hersek’teki devlet okullarında çocuklara seçmeli dil olarak Türkçe öğretimi çalışmalarını koordine eden ve aynı yıllarda Saraybosna Yunus Emre Enstitüsünde çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğreten Dr. Önder ÇANGAL hâlen Gaziantep Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde öğretim görevlisidir. 2019-2020 eğitim-öğretim yılını “Yunus Emre Enstitüsü Türkoloji Projesi” kapsamında Cezayir Konstantin Emir Abdülkadir İslami Bilimler Üniversitesinde misafir öğretim üyesi olarak tamamlayan Çangal, 2021-2020 eğitim-öğretim yılında T.C. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından T.C. Belgrad Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği nezdinde yabancılar Türkçe öğretimi dersleri vermek üzere görevlendirilmiştir. Türkçenin eğitimi ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında çok sayıda bilimsel çalışmaya imza atan Dr. Mehmet Emre ÇELİK, 2013’te Ondokuz Mayıs Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinin kurulmasına öncülük edip aynı kurumda dersler vermiştir. 2016 yılında Gazi Üniversitesinde “Bulgaristan’daki Türk Çocuklarının Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi” isimli doktora tezini savunmuştur. Mehmet Emre Çelik görevine Bosna Hersek Mostar Cemal Biyediç Üniversitesi Türkoloji bölümünde misafir öğretim üyesi olarak devam etmektedir.

Çocuklara dil öğretimi alanında çalışmış, farklı disiplinlerden yetkinliklere sahip akademisyenlerin bölüm yazarı olarak katkı sağladığı “Çocuklara Türkçe Öğretimi” kitabı, akademik nitelikte bir kitaptır. “Çocuklara Türkçe Öğretimi” şeklinde adlandırılan kitapta Türkçenin yabancı ve ikinci dil olarak çocuklara öğretimi, iki dilli çocuklara Türkçe öğretimi ve Türk soylu çocuklara Türkçe öğretimi konuları ele alınmıştır. Kitap “kuramsal yaklaşım, beceri ve uygulama” olmak üzere üç başlık altında kategorize edilmiş toplam 23 bölümden oluşmaktadır. Her bölüm kendi içerisinde alt başlıklara ayrılmıştır. Kitabın ilk kısmında bölümler ve yazarları bilgisi, ön söz ve içindekiler kısımları yer almaktadır. Bölüm başlıkları ve yazarları şu şekildedir:

1. Çocuklara Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimine İlişkin Temel Kavramlar – Dr. Perihan Gülce Özkaya
2. Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Etkin Faktörler – Dr. Öğr. Üyesi Tuba Demirkol
3. Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde İlkeler – Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Aycan
4. Çocuklara Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanan Öğretim Programları – Dr. Öğr. Üyesi Umur Başar
5. Çocuklara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Dil Öğretim Setleri ve Yardımcı Kaynaklar – Dr. Önder Çangal
6. Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Öğretici Yeterlilikleri – Öğr. Gör. Ezgi İnal
7. Çocuklara Türkçe Öğretiminde Materyal ve İçerik Hazırlama – Öğr. Gör. Serdar Başutku - Dr. Tarık Demir
8. Çocuklara Dil Öğretiminde Eğitsel Oyun Kullanımı – Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emre Çelik – Doç. Dr. Esra Nur Tiryaki
9. Çocuklara Görev Temelli Türkçe Öğretimi – Dr. Öğr. Üyesi Gürkan Morali
10. Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Hikâyeler ve Hikâyeleştirme – Prof. Dr. İsmail Çakır

11. Çocuklara Türkçe Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme – Doç. Dr. Emrah Boylu – Dr. Haluk Güngör
12. Çocuklarda Okuma Becerisinin Geliştirilmesi- Arş. Gör. Emine Akyüz
13. Çocuklarda Dinleme Becerisinin Geliştirilmesi – Doç. Dr. Efekan Karagöl
14. Çocuklarda Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi – Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Başkan
15. Çocuklarda Yazma Becerisinin Geliştirilmesi – Dr. Öğr. Üyesi İrem Bayraktar
16. Çocuklara Dil Bilgisi Öğretimi – Dr. Cihat Burak Korkmaz
17. Çocuklara Yabancı/İkinci Dilde Sözcük Öğretimi – Öğr. Gör. Gül Deniz Demirel Aydemir – Prof. Dr. Mustafa Durmuş
18. Miras Diller, İki Dilli-Çok Dilli Çocuklar ve Dil Öğrenme Süreçleri – Prof. Dr. Belma Haznedar
19. Fransa’daki İki Dilli Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi – Prof. Dr. Mehmet Ali Akıncı
20. Almanya’daki İki Dilli Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi – Dr. Öğr. Üyesi Rifat Ramazan Berk
21. Belçika’daki İki Dilli Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi – Doç. Dr. Feyza Altunkamış
22. Geçici Koruma Altındaki Çocuklara Türkçe Öğretimi Politikası – Dr. Erdost Özkan
23. Seçmeli Dil Olarak Çocuklara Türkçe Öğretimi – Dr. Önder Çangal – Öğr. Gör. Muhammet Hüseyin Yazıcı

Kitabın ilk bölümü olan “Çocuklara Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimine İlişkin Kavramlar” başlıklı bölüm beş ana başlıktan ve sonuçtan oluşmaktadır. Çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğreteceklerin çocukların gelişim dönemlerine ve özelliklerine hâkim olmaları gerektiğinin altını çizen yazar, çocukların gelişim dönemlerine ilişkin kavramları kategorilere ayırmış aynı zamanda yabancı dil olarak Türkçe öğretimine değinip, “iki dillilik ve çok dillilik” kavramlarını da başlıklar hâlinde açıklamıştır.

Kitabın ikinci bölümü altı ana başlık ve sonuç bölümünden oluşmaktadır. “Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Etkin Faktörler” başlıklı bölümde her çocuğun özel olduğunu vurgulayan yazar, herkese uyan bir öğrenme sürecini açıklayan bir faktör olmadığından söz etmektedir. İkinci dil ortamında eğitim gören çocukların ikinci dil eğitimini aldıkları ülkenin eğitim sistemine uyum sağlaması için yoğun bir dil eğitim sisteminden geçmesi gerektiğini vurgulamış ve bu hususta yapılması gerekenleri söylerken bunun nelere bağlı olduğunu ifade etmiştir.

Kitabın üçüncü bölümü dört ana başlık ve sonuç bölümünden oluşmaktadır. “Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde İlkeler” başlıklı bölümde yazar önce yabancı dil öğretiminde temel ve genel ilkelerden ardından da çocuklara yabancı dil öğretiminde ilkeleri ayrı olarak ele almıştır. Başarılı bir yabancı dil öğretim sürecinin gerçekleşmesi için birçok faktör olduğu vurgulanırken, öğrenim ve öğretim boyutunun yanı sıra ölçme ve değerlendirme kısmına ilişkin de görüşlere yer verilmiştir. Sonuç kısmında ise ~~son olarak~~ ele alınan ilkelerin başarılı ve etkin bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmen ve kurumlar arasında bir bütünlüğün sağlanması gerektiğine değinilmiş ve öğretmenle kurum için önerilerde bulunulmuştur.

Kitabın dördüncü bölümü “Çocuklara Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanan Öğretim Programları” adıyla iki ana başlıktan ve sonuç bölümünden oluşmaktadır. Bölümde yabancı ya da iki dilli çocuklara Türkçe öğretmek üzere ülkemizde hazırlanan öğretim programları ele alınmış sonuç kısmında da çocuklara Türkçe öğretim programlarında karşılaştırmalı bir bakış açısıyla bahsedilmiştir. MEB 2016 programı ile MEB ve TMV 2020 programı ele alınmıştır.

“Çocuklara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Dil Öğretim Setleri ve Yardımcı Kaynaklar” başlıklı beşinci bölümde öğrencinin yaşına ve düzeyine uygun öğretim setlerinin hazırlanmasının önemli olduğu vurgulanmış ve bu setlerin belirli standartlara sahip olması gerektiği ifade edilmiştir. Buradan hareketle kitabın bu bölümünde çocuklara yabancı ya da ikinci dil olarak Türkçe öğretimine yönelik hazırlanan ders kitapları ve yardımcı kaynaklar “biçimsel görünüm” ve “bilimsel içerik” açısından ele alınmış elde edilen bulgulardan hareketle de değerlendirilmelerde bulunulmuştur.

Altıncı bölüm “Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Öğretici Yeterlilikleri” başlığıyla okuyucuya sunulmuştur. Değişen dünya şartları ve çağın gerekliliklerinin takip edilmesinin çocuklara Türkçe öğretimi ile ilgilenen öğretmenler için mesleki bir zorunluluk hâline geldiğini ifade eden yazar iyi bir yabancı dil/ikinci dil öğretimi süreci yürüten bir öğretici ile karşılaşmanın şans olduğunu vurgulamıştır.

Yedinci bölüm “Çocuklara Türkçe Öğretiminde Materyal ve İçerik Hazırlama” başlığıyla yayımlanmıştır. Ders araç gereçlerinin sistemli bir öğretim sürecinin yol haritası olduğunu ifade eden yazarlar bu bölümde yabancı dil öğrenim sürecinde çocuklar ile yetişkinlerin arasında bazı farklılıklar olabileceğini ifade etmişlerdir. Bölümde “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı”ndaki yaş aralığına göre öğretmenlere yabancı/ikinci dil olarak öğretim sürecinde çocuklar için içerik önerilerinde bulunulmuştur.

Sekizinci bölüm “Çocuklara Türkçe Öğretiminde Eğitsel Oyun Kullanımı” başlığıyla sunulmuştur. Yazarlar tarafından eğitsel oyunun ne olduğu, eğitsel oyun ile dil öğretimi, eğitsel oyun ve dil becerilerinin öğretimi bizlere anlatılmıştır. Eğitsel oyunların çağdaş eğitim anlayışı içerisinde yer aldığını ifade edilirken, dilimizin barındırdığı özellikleri ve geniş kültür geçmişi üzerine olası tasarlanacak oyunları da aynı oranda çeşitlendirebileceği ifade edilmiştir. Uygulama örneklerine de yer verilmiştir.

Dokuzuncu bölüm “Çocuklara Görev Temelli Türkçe Öğretimi” başlığıyla okuyucuya sunulmuştur. Bu bölümde yabancı/ikinci dil öğretimi alanında kullanılan yöntemlerden biri olan görev temelli Türkçe öğretimi üzerinde durulmuştur. Görevin ne olduğundan, görev türlerinden ve görev temelli öğrenme öğretme süreci anlatılmış bu süreç içerisinde öğretici ve öğrenici rollerine değinilmiştir. Aynı zamanda içerikte ders planı örneğine de yer verilerek ilgililere kaynaklık etmesi hedeflenmiştir.

Onuncu bölüm “Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Hikâyeler ve Hikâyeleştirme” başlığıyla karşımıza çıkmaktadır. Yazar Türkçeyi yabancı dil olarak öğretme sürecinde hikâyenin materyal, hikâyeleştirmenin teknik olarak kullanılmasının öğretim süreci açısından iyi olacağını ifade etmiştir. Hikâyelerin nasıl kullanılması ve hikâyeleştirme yaparken nelere dikkat edilmesi gerektiği anlatılmıştır.

On birinci ve kitabın kuramsal yaklaşım kısmının son bölümü olan “Çocuklara Türkçe Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme” Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ölçme ve değerlendirmeye ilişkin çeşitli gruplara yönelik faaliyetlere katkı sunmayı amaçlayan bölümdür. Bölümün sonunda çocuk gruplarına ilişkin ölçme ve değerlendirme sorusu örneği verilmiştir. Bu bölümle beraber kitaptaki kuramsal yaklaşım kısmı sonlanmıştır.

Kitabın on birinci bölümü ile sonlanan kuramsal yaklaşım kısmının ardından çocuklarda okuma, dinleme, konuşma, yazma becerilerinin geliştirilmesi ve dil bilgisi öğretimi ile sözcük öğretimi bölümlerine yer verilmiştir. Toplamda altı bölümden oluşan bu bölümde Türkçe öğretim faaliyetlerinin temelini oluşturan beceri ve öğretim alanlarına ilişkin tüm noktalara değinilmiştir. Bu bölümlerde hem söz konusu becerilerin ne olduğuna ilişkin kuramsal çerçevede açıklamalar yapılmış, bir becerinin diğer

becerilerle ilişkisine değinilmiş bazı becerilerde ve öğretim alanlarında da etkinlik örneklerine yer verilmiştir. Çağdaş eğitim sistemiyle ve artan yabancılara Türkçe öğretimi ilgisiyle birlikte daha da mühim hâle gelen bu beceri ve öğretim alanlarının kitapta ayrı bir boyutta tek tek ele alınması söz konusu çocuklara Türkçe öğretimi alanına ilişkin bir rehber niteliğindedir.

Kitabın on ikinci bölümü olan “Çocuklarda Okuma Becerisinin Geliştirilmesi” bölümünde okuma becerisinin kuramsal boyutu, önemi ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma becerisinin geliştirilmesi noktalarına temas edip en sonunda da farklı düzeylerde etkinlik örneklerine yer verilmiştir.

Kitabın on üçüncü bölümü olan “Çocuklarda Dinleme Becerisinin Geliştirilmesi” dinleme becerisinin kuramsal boyutuna, diğer dil becerileriyle olan ilişkisine temas edilmiştir. Dinleme becerisine ilişkin birçok yöntem ele alındıktan sonra bölüm içerisinde akla gelebilecek sorulara yanıt verilmiştir. Son olarak da Türkiye Maarif Vakfının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programında yer alan kazanımlara değinilmiştir.

Kitabın on dördüncü bölümü olan “Çocuklarda Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi” başlıklı bölümde kuramsal boyut ve yabancılara Türkçe öğretimi açısından konuşma becerisi üzerinde durulmuş ardından Maarif Vakfının programındaki konuşma becerisi kısmına yine yer verildikten sonra dönemsel olarak konuşma becerisinin gelişimi hususuna değinilmiş ve yine etkinlik örnekleriyle sonlandırılmıştır.

Kitabın on beşinci bölümü olan “Çocuklarda Yazma Becerisinin Geliştirilmesi” başlıklı bölümde yazma becerisine ilişkin kuramsal açıklamalar ve yabancı/ikinci dilde yazma hususlarına ve dönemsel olarak yazma becerisine yönelik hazırlık ve geliştirme faaliyetlerine değinilmiştir. Yazma becerisi ele alınırken aynı zamanda etkinlik örnekleriyle desteklenmiştir.

“Çocuklara Dil Bilgisi Öğretimi” başlıklı on altıncı bölümde dil bilgisi öğretimi ve sözcük öğretimine ilişkin kuramsal kısımlara değinilmiştir. Karşımıza çıkan dil bilgisi öğretimi bölümünde yabancı dil öğrencisi olarak çocuk kavramına değinilmiş, yabancı dil öğretiminde dil bilgisi ve dil bilgisi öğretimine ilişkin yaklaşımlardan ve yöntemlerden bahsedilmiştir.

“Çocuklara Yabancı/İkinci Dilde Sözcük Öğretimi” başlıklı on yedinci bölümde kuramsal bilgiler ve sözcük öğretimine dönemsel bakış ifade edilmiştir. Söz varlığı bilgisinin kapsamı ve sözcüklerin öğrenilmesindeki zihinsel süreçler sunulmuş çocuklara sözcük öğretiminde belirleyici unsurlar ve temel öneriler konuşulmuştur.

Dil becerileri bölümü bir bütün olarak değerlendirildiğinde karşımıza becerilerin ve öğretim alanlarının kuramsal bilgileri, uygulama boyutu ve önerileri sunulmuş olup beceri öğretiminden yola çıkılarak yabancı dilde beceri öğretimi hususu ifade edilmiştir. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda kitabın amacına uygun olarak yazına rehberlik edebilecek nitelikte olduğu söylenebilir.

Kitapta ele alınan dil becerileriyle ilgili bölümlerin ardından uygulama bölümü ile karşılaşmaktadır. On sekizinci bölüm olan “Miras Diller, İki Dilli-Çok Dilli Çocuklar ve Dil Öğrenme Süreçleri” başlıklı bu bölümde ilk olarak miras diller, iki dilli ve çok dilli çocuklar ile dil öğrenme süreçleri açıklanmıştır. Ardından Fransa’da, Federal Almanya’da, Belçika’da yaşayan Türk çocuklarına Türkçe öğretimi; son olarak da geçici koruma altındaki çocuklara Türkçe öğretimi politikasına ve seçmeli dil olarak Türkçe

öğretimine ilişkin konulara değinilmiştir. Kısacası bu bölümde uygulama boyutunda dünyadaki ve ülkemizdeki faaliyetlere ilişkin çeşitli örnekler sunulmuştur.

On dokuzuncu bölüm olan “Fransa’daki İki Dilli Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi” bölümünde yazar öncelikle burada yaşayan göçmen Türk toplumunu ele almıştır. Ardından dil eğitimi ve göçmen çocuklar kavramından bahsedilip göçmen Türk ailelerindeki çocuk eğitiminden dil gelişimlerine yönelik farklı yaklaşımlar ayrı başlıklar hâlinde ele alınmıştır.

Yirminci bölüm olan “Federal Almanya’daki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi” bölümünde ise öncelikle Federal Almanya’ya yapılan Türk işçi göçünün kısa bir tarihine bakılıp Federal Almanya ve eğitim sistemleri ele alınmıştır. Bu hususların ardından ana dili olarak Türkçe öğretimi konusuna değinilmiştir. Bu bölümde bazı istatistiksel bilgiler sunulmuş olup bu veriler ışığında bazı yorumlar getirilmiştir.

Yirmi birinci bölüm olan “Belçika’daki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi” bölümünde Batı Avrupa’daki Türk toplumunun sosyodilbilimsel özellikleri konusuna yer verilmiştir. “Şarkı Oyunuyla Türkçemiz” projesinin anlatıldığı bölümde projenin kuramsal çerçevesi, uygulanması ve Türkçe eğitim programı ile projenin yürütülmesi sürecinde yer alan etkinliklerden bazı görüntülere yer verilmiştir.

Kitabın yirmi ikinci bölümü olan “Geçici Koruma Altındaki Çocuklara Türkçe Öğretimi Politikası” bölümünde yabancı/ikinci dil olarak Türkçe öğretimi faaliyetlerinin son yıllarda en büyük etmenlerinden biri olan geçici koruma altındaki çocuklara Türkçe öğretimi politikasına değinilmiştir. Ülkemizin sınırlarında yaşanan siyasi hareketlenmeler sonucunda ülkemize başlayan göç hareketinin sonuçlarından biri olan bu politika kitabın bu bölümünde “Geçici koruma nedir?” sorusuyla ele alınmaya başlanmış bazı istatistikler verilmiş buradan hareketle eğitim öğretim faaliyetlerine ve bu kapsamda da Türkçe öğretimi faaliyetlerine değinilmiştir. Ülkemizde yer alan Suriyeli çocuklara yönelik kurslar ve bu kursların faaliyetlerine ilişkin istatistikler sunulmuştur.

Kitabın yirmi üçüncü bölümü olan son bölümünde “Seçmeli Dil Olarak Çocuklara Türkçe Öğretimi” başlığı ile karşılaşılmaktadır. Bu bölümde öncelikle Avrupa’da dil öğrenme politikasına değinilmiş ardından “Tercihim Türkçe” projesinden bahsedilmiştir. Bu zamana kadar Avrupa’da birçok Türkçe öğretim faaliyeti yürütmüş olan Yunus Emre Enstitüsü ile Türkiye Maarif Vakfı’nın çalışmaları anlatılmıştır. Projeye ilişkin birçok bilgi tablolar hâlinde sunulmuştur.

Kitapta son olarak yirmi üç bölümün ardından “Çocuklara Yabancı/İkinci Dil Öğretiminde Kullanılabilen İçerikler” başlıklı bu bölümde şarkılar, videolar, oyunlar ele alınmıştır. Ek olarak da oyunlar alt başlığı gelişim dönemlerine göre kategorize edilmiştir. Son olarak da kitabın yazarları hakkında bölümü ile kitap sonlanmaktadır.

Çalışma bir bütün olarak incelendiğinde okurlar için çocuklara yabancı/ikinci dil olarak Türkçe öğretimi alanına ilişkin detaylı bilgiler sunan bir çalışma olduğu söylenebilir. Bu yönüyle kitap, hedef kitlenin gereksinimlerini büyük ölçüde karşılayacak ve rehberlik edebilecek niteliktedir. “Çocuklara Türkçe Öğretimi” kitabının kuramsal, beceri ve uygulama gibi üç ayrı başlıktan oluşması hem çalışmanın çok yönlülüğünü hem de kullanılabilirliğini arttıracak bir özelliktir. Nitekim alana dair bu zamana kadar yapılan çalışmaları adeta tek kitapta öz bir şekilde toplamıştır. Sonuç olarak çocuklara yabancı dil/ikinci dil olarak Türkçe öğretimi alanında üç temel başlık üzerine, örneklerle döşenmiş, kapsamlı ve çeşitlilik

açısından yoğun bir eser olarak alanda çalışmak isteyenlere ve alanın ilgililerine hitap edecek, rehberlik edebilecek şekilde ortaya konmuştur.

Adres

Rumeli Eğitim Araştırmaları Dergisi
İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Türkçe
ve Sosyal Bilimler Bölümü, Türkçe Eğitimi ABD
Cevizli, Kartal - İSTANBUL / TÜRKİYE 34865
e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124, +90 216 773 0 616

Address

Rumeli Journal of Education Studies
İstanbul Medeniyet University, Faculty of Education Sciences, Dep. of
Turkish and Social Sciences Education, Turkish Education Program
Cevizli, Kartal - İSTANBUL / TÜRKİYE 34865
e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124, +90 216 773 0 616